

Kena kevadet ja tervislikku südamekuud!

www.tallinn.ee/kesklinn • 31. märts 2021

Kesklinna Sõnumid

Puude taga on ... vanalinn. Vaatekoridor linnamüürile bastioni Rannamäe-poolselt osalt.

Uhke vanalinn ilmub puude tagant

Linna keskkonna- ja kommunaalameti ning Kesklinna valitsuse koostöös pööratakse sel aastal varasemast enam tähelepanu vanalinna vaadete avamisele.

Vanadel gravüüridel ja postkaartidel nähtud suurejoonelisi vaateid keskaegsele linnale ei õnnestu kohati enam ammu silmata – puude taga võib linnamüüri vaid aimata. Tallinna vanalinn on aga arvatud UNESCO maailmapärandi nimistusse. „See pole meile mitte ainult suur au, vaid ka vastutus koos kohustusega kanda selle pärandi eksponeerimise ja säilimise eest kõigekülgset hoolt,” tõdeb Kesklinna vanem Monika Haukanõmm. „Keskaegse linna bastionaalvööndis vajab hooldamist ka haljastus, et kõik väärtuslik tõuseks parimal moel esile. Paraku kipub aga kõrghaljastus mitte ainult piirama ja sulgema vaateid, vaid ka kahjustama ehitisi!”

Uuringust tegudeni

Linna tellimisel valmis septembris AB Artes Terrae OÜ-l ja maastikuarhitekt Sulev Nurmel uuring vanalinna haljastusest. Selle põhjal koostati tegevuskava vajalikest hooldustöödest bastionaalvööndis. Uurisime

Tallinna maastikuarhitektilt Kristiina Kupperilt, miks on niisugust tegevuskava vaja.

„Kui meile on teada väärtused, probleemid ja võimalikud tegevused, siis eesmärgipäraseks arenguks on oluline esile tuua ja ajaliselt järjestada tegevused, samal ajal silmas pidades, et kõik väärtused säiliks ja oleksid võimaluse korral eksponeeritud. Vanalinna ümbritseva haljastuse väärtuste väljaselgitamise ja sellele järgneva tegevuskava koostamise vajadus oli kõne all juba aastal 2013. See kajastub ka Tallinna haljastu tegevuskavas 2013–2025 ning on samuti vanalinna arengukava 2014–2021 üks vajalikest tegevustest. 2019. aastal alustas keskkonna- ja kommunaalamet ettevalmistust vanalinna ümbritseva haljastuse inventeerimise tellimiseks,” selgitas Kristiina Kupper.

Tema sõnul on meie vanalinn väga unikaalne, hinnalise arhitektuuri kõrval leidub bastionaalvööndis väärtuslikku haljastust, maastikus

on säilinud algseid maastikukujunduse elemente. Eesmärk on hoida kõik siiani säilinud väärtuslik endiselt nähtaval, haljastust mõtestatult hooldades, nii et parkidest ja puiesteedelt avaneksid vaated bastionitele ja teistele ajaloolistele rajatistele. Samas peaks pargiruum pakkuma mõnusat ajaveetmise võimalust ja avastamisrõõmu.

Milliseid töid ja millal näeb tegevuskava ette?

„Linnaplaneerimise ameti muinsuskaitse osakonna eestvõttel tegeldakse Skåne eskarpimüüri ja Toompea nõlva rekonstrueerimisega. Amet osales ka rahvusvahelises projektis „Lucia”, mille raames töötati välja bastionaalvööndi valgustuslahenduse kontseptsioon. Esimene park, kus käesoleval aastal uut lahendust näha saab, on Kanuti aed. Järgnevatel aastatel tuleb jätkata parkide projekteerimise-rekonstrueerimisega.”

Mida öelda linlasele, kelle arvates

on iga puu langetamine patt?

„Soovitan lugeda kõigepealt inventeerimise aruannet, mis on kõigile kättesaadav Tallinna uuringute infosüsteemis. Aruandes viidatakse puistu ühealisusele ja põõsarinde kohati puudusele, siis projekteerimisega on vaja lähitulevikus alustada, et istutada uusi puid ja põõsaid. Põõsastikus või müüri ääres kasvama hakanud ja nüüdseks suurte puude raie ei ole kerge otsus, kuid raiele järgneb uute puude istutamine. Selleks tegevuseks on aga vajalikud projektid. Linnaruum peab olema ohutu ja seetõttu tuleb vahel vanu, kuid ohtlikke puid maha võtta,” vastab linna maastikuarhitekt.

Linnaosavanem lisab, et haljastuse läbimõeldud korrastamine on linnaruumis paratamatu, et hoida ja esitleda väärtuslikku. „Suurepärane näide on Gootide reduut, mille linn sügisel korrastas. Ja milliseid imelisi vaateid sealt nüüd avaneb!”

(Vt ka lk 2 skeemi näitena kavandatud hooldustöödest.)

Vanalinna päevad tulevad augustis

Tavapäraselt juuni algusesse kavandatud vanalinna päevad toimuvad sel aastal 12.–15. augustini.

Kuna traditsioonilisel ajal juuni alguses ei tarvitse olla võimalik rahvarohkeid üritusi korraldada, jõuavad „Lood ja legendid” rahva ette augustis. Sama pealkirjaga kavandatud 39. vanalinna päevad jäid koroonatõttu mäletatavasti mullu toimumata. Kauase tava kohaselt avab see üritus suve- ja turismihooaja pealinna.

Vanalinna päevade peakorraldaja Anne Velt rõhutab, et prioriteet on inimeste tervis ja turvalisus. „Praegune olukord nõuab kõigilt paindlikkust. Pealegi soovime, et külastajad saaksid meie rikkalikku programmi täies mahus nautida. Juba järgmisel aastal tahaksime oma publikut aga taas tavapäraseks saanud ajal juunis rõõmustada.”

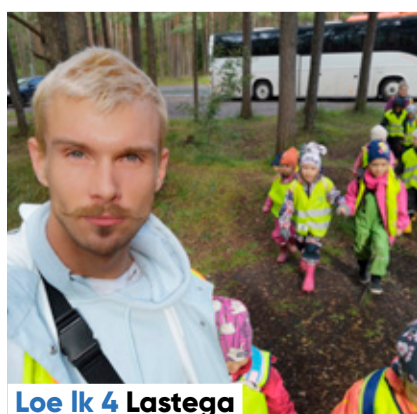
Esialgsete plaanide kohaselt toimub siiski juuni alguses vanalinna päevade korraldajate eestvedamisel mõttetalgute päev „Mida teha täna?“, et leida lahendusi vanalinna potentsiaali kasutamiseks just praegustes keerulistes oludes. Kogu ürituse programm saab avalikuks aprilli alguses kodulehel vanalinnapäevad.ee.

TALLINNA KESKLINNAS ELAB 64 224 INIMEST.

Veebruaris suurenes Kesklinna elanike arv 112 võrra, selle aasta kahe kuu jooksul lisandus aga 133 elanikku. Pealinnas kokku elas märtsi alguses 445 352 inimest, aastavahetuse seisuga oli see arv 445 688. Eelmisel aastal kasvas Tallinna rahvaarv 1756 võrra.

Allikas: rahvastikuregister, 1. märts 2021

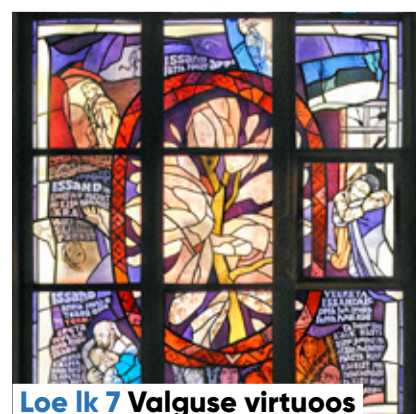
Loe lk 4 Lastega

Loe lk 5 Saarevanem

Loe lk 6 Tervise heaks

Loe lk 7 Valguse virtuoos

Kesklinna Sõnumite järgmine number ilmub 28. aprillil.

Väljaandja:

Tallinna Kesklinna Valitsus
tel: 645 7229

e-post:

keskinnasonumid@tallinnlv.ee
Trüki toimetanud: OÜ Rkontor

TÄHTSAD TEEMAD

Ka rohelisem linn jääb ikkagi linnaks

Tallinn pürib roheliseks pealinnaks, kus on hea elada ja aega veeta. Peagi tärvavale rohelusele mõeldes saab meie siht olla ühene: mitte ohverdada enam rohealasid betoonile. Muruplatsides ei pea seega nägema täisehitamist ootavaid krunte, vaid vajalikku osa linnaruumist. Ent erinevalt looduskaitsealade põlismetsadest vajab rohelus linnaruumis hooldamist ja kujundamist.

On mõistetav, et mets vajab kaitset, ja kiiduväärt, et inimesed arutu lageraie vastu välja astuvad. Kuid linnaruumis ei kujune tehiskeskkonna ja looduse tasakaal päris omasoodu. Lähimõeldud hooldustöö tagab siinsetel piiratud aladel vajaliku liigirikkuse ega lase jõulisematel liikidel võimust võtta. Ja nagu linnas ikka, võib ühegi puu mõju ulatuda palju kaugemale selle puu vahetust ümbrusest.

Kesklinnast leiab näiteid, kus loodus saanud vabalt vahada, kuid tulemus ei ole liigirikas puhkeala, vaid võsastunud parginurk, kuhu päike ei paista ega inimesed pääse. Samuti võivad sellised paigad varjata linnavaateid kaugemalt möödujatele. Üks selliseid on Skåne bastioni tagumine osa. Seetõttu on meie lähiaja plaanides hädavajalikud hooldustööd vanlinna ümbruse rohealadel.

Läinud aastal korrastatud Gootide reduut Snelli tiigi ääres on hea näide sellest, kuidas niisugune töö linnaruumi rikastab. Ajal, mil inimesed ei saa reisi- da, on uute ilusate vaadete nautimine ka oma kodulinnas tore vaheldus. Reisisivõimaluste taastades saame nendega üllatada külalisi.

Inimene ei ole loodusest. Tsvilisatsioon elades käib ta ikka aeg-ajalt juuksuris ja korrastab teiste inimeste sekka minnes oma välimust. Samamoodi vajab hoolitsevat kätt meie linnas elav loodus. Kui praegusest keerulisest ajast midagi positiivset leida, siis seda, et inimesed on veetnud palju rohkem aega oma kodukandis, avastades seal pargikesi ja terviseradasi. Seetõttu on oluline, et linna rohealade maht ei väheneks, isegi kesklinnas. Sama oluline on see, et need rohealad oleksid ligipääsetavad ja kasutatavad.

Aprill on südamekuu. Hoolitse oma tervise, sh südame eest – hea võimaluse selleks pakuvad kesklinna rohealad. Lubades endale seal regulaarset kehalist koormust, tugevneb tervis ja aeg-ajalt võib end üllatada uute korrastatud alade ja seni nägemata vaadetega meie arhitektuuripärandile.

Monika Haukanõmm

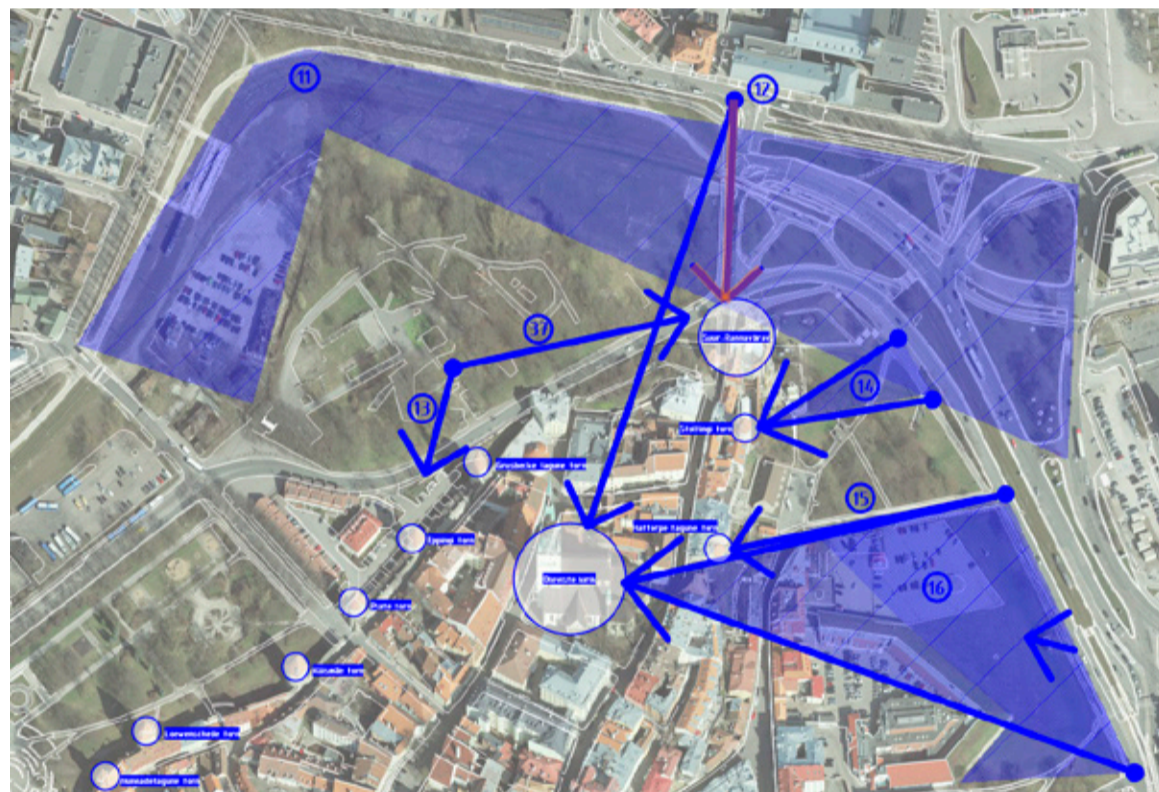
Kesklinna vanem

Hooldustöödega avatakse vaated vanalinnale

Foto illustreerib hästi puude hooldusloikuse vajalikkust vaatekoridoride avamiseks Vana-Posti, Valli ja Vana-Viru tänavalt.

Skeemil on toodud Rannamäe pargi ja Margareeta aia- ga seotud olulisemad vaated: 11 – panoraamvaatepiirkond Põhja puisteelt Skåne bastionile, linnamüürile ja Oleviste kirikule; 12 – vaated Suure Rannavärava tänavalt Oleviste kirikule ja Suurele Rannavärvale; 14 – vaated Rannamäe teelt ja Mere puisteelt Stolti- tingu tornile, linnamüürile ja Paksule Margareeta- le; 15 – vaade Väikese Rannavärava tänavalt Hat- torpe-tagusele tornile; 16 – panoraamvaade Mere puisteelt vanalinnale, Oleviste kirikule ja hoonestusega markeeritud Väikese Rannavärava bastionile.

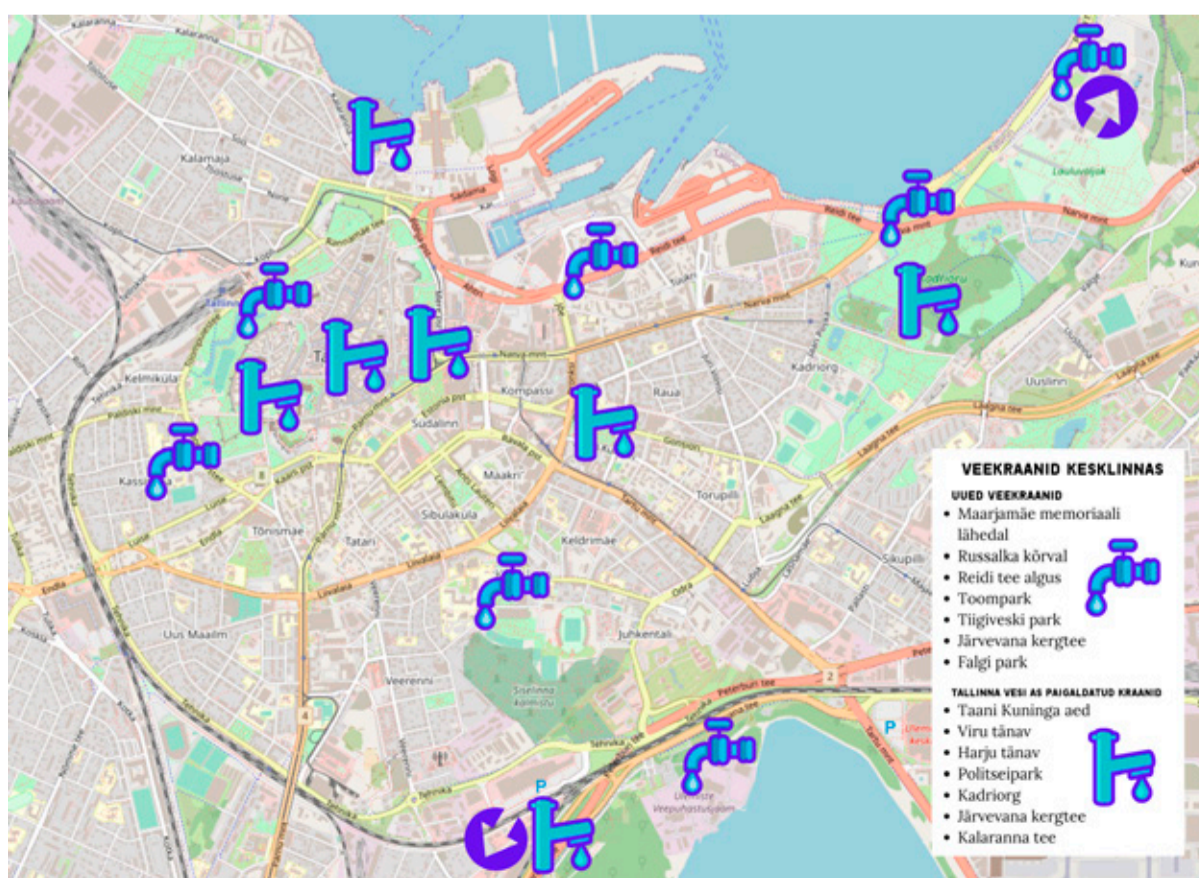
Kesklinna lisandub avalikke joogiveekraane ja uudne mänguväljak

Kaasava eelarve ideede hääletusel Kesklinnas võitnud projekti teostumisega lisandub sel aastal linnaossa mitu avalikku joogiveekraani.

Arvestades idee autorite soovitusi ja veetrasside paiknemist, valiti välja kuus- seitse kohta: Reidi tee ja Piritä promenaadil Ahtri ristmiku, Russalka ja Maarjamäe lähisel, Falgi pargis, Tiigiveski pargis, Tornide väljakul ja Järvevana kergliiklusteel.

Kaasava eelarve ideede hääletusel Kesklinnas populaarseimaks osutunud projekti „Joogikraanid terviseradade äärde“ esitasid kaks autorit – Moonika Kitt ja Taimi Saar. Projekti elluviimist toetas 557 Kesklinna elanikku. Teise koha saavutas „Eliisabeti unistus: mänguväljak 10+ vanuses lastele“, mille poolt hääletas 500 inimest. Ka see idee viiakse Kesklinnas ellu.

Idee näeb ette rajada Hirveparki uudne mänguväljak üle 10-aastastele lastele. Et arutada mänguväljaku võimalikku asukohta ja tutvustada ehitustöödega seonduvaid üksikasju, korraldas Kesklinna valitsus virtuaalse arutelu kõigi projektist huvitatud kohalike elanikega. Saadud tagasiside alusel kaalutakse lähinädalatel pakutud asukohti ja valitakse neist sobilikem. Mänguväljaku projekt peaks valmima sel aastal ja ehitus järgmisel.

Vanlinna valgusrajad

Kapitli ja Merko eestvedamisel valgustati vanalinnas 40 ajalooliselt olulist objekti, sh Paks Margareeta, Patkuli trepid, Kiek in de Kock ja Pikk Hermann. Valguslahendus toob esile kolme sajandi jooksul rajatud kesk- aegse linnamüüri eri ehitus- etapid. Nüüd on valgusradade külastajatele loodud ka tasuta kaardirakendus ja audiogiid. Lisaks jalutuskäigule värskes õhus saab audiogiidiga valgus- rajal kuulata põnevaid lugusid ehitiste ajaloost. Rajad on kõigile kogu aeg avatud.

Valgusraja kaardirakendus ja audiogiid on kättesaadavad kodulehel www.vaatavanlinna.ee eesti, inglise ja vene keeles. Kasutamiseks tuleb valida meelepärase rada ning lubades rakendusel jälgida enda asukohta, näeb enda liikumist reaajas kaardil. Audiogiidi kuulamiseks tuleb vajutada kaardil objekti nimele.

Tänavatel käib löökaukude remont

Talve jooksul linnatänavatele tekkinud ohtlike löökaukude parandamiseks oli juba märtsis kaasatud mitu brigaadi ja töö käis ööpäev läbi.

Paraku puudub tiheda liikluse tõttu paljudel kesklinna tänavatel võimalus teha töid päevasel ajal, mistõttu tuleb

suur osa tänavate löökaukudest parandada öhtul ja öösel. Ka siis tuleks autojuhtidel olla väga tähelepanelik ja järgida ajutisi liikluse märke. Palume vabandust ajutiste ebamugavuste pärast! Märgistamata löökaukudest saab teatada abitelefoni 14410.

Suvised asfaltbetoonsegu tootev asfalditehas on võimalik käivitada siis, kui ööpäevane keskmine temperatuur tõuseb pluss viie kraadini. Seejärel saab alustada ka suurremahuliste asfalteerimistöödega hooldusremondikava kohaselt.

Tallinnas valmistatakse uueks rattahooajaks

Kesklinnas pööratakse sel hooajal erilist tähelepanu elektritõukerataste liikluse sujuvusele ja turvalisusele.

Kesklinna valitsuse esindus arutas kohtumisel politsei, mupo ja transpordiameti töötajatega elektritõukerataste kasutamise tingimusi nagu piirkiirus, helkurite, kella ja tulede olemasolu, kiivri kandmise ja üksi sõitmise kohustus, aga ka nende tingimuste täitmise ja parkimise kontroll.

„Tõukerataste kasutajate, nagu ka teiste liiklejate – eeskätt jalakäijate – ohutus on väga oluline. Elektritõukeratastel liigub järjest rohkem inimesi ja seda just Kesklinnas, kus eri liiklejagrupid peavad sõbralikult mahtuma ära väga piiratud ruumi. Selleks tuleb igal liiklejal valida turvaline sõidustiil, arvestada nii teiste liiklejate kui ka teekatete seisukorraga. Tõukerataste kasutajate oskused, teadlikkus turvalisest liiklemisest ning teisi mittesegavast parkimisest vajavad järjepidevat edendamist,” ütles Kesklinna vanem Monika Haukanõmm.

Linnaosavalitsus on kahele eelnenud aastal sõlminud lepingu eri ettevõtetega, et võimaldada elektriliste tõu-

kerataste paigaldamist linnale kuuluvale maale. Kuidas korraldada tõukerataste renditeenust sel aastal juba terves Tallinnas, vajab kokkulepet kõigi pooltega, sh teenuseosutajatega, et tagada

parim teenus – turvaline, mugav ja teisi liiklejaid arvestav.

Samuti teeb linnaosavalitsus eesiseisvaks rattahooajaks vajalikke ettevalmistusi uute rattaparklate kavandamise ja lähiajal algava paigaldamisega.

Tallinn toetab linlasi ja ettevõtjaid

Linnaosavalitsus otsustas vabastada lapsevanemad 11. märtsist kuni aprilli lõpuni lasteaiakohatasust, spordiklubid ja ettevõtjad ei pea maksma linna pindade eest üüri ning sporditoetuse maksmine spordiklubidele jätkub täies mahus. Linn pakub toetusi ka majandusraskustesse sattunud linlastele.

Munitsipaallasteaia kohatasu ulatuses ehk 71,25 eurot kuus antakse soodustust ka eralasteaias käivate laste vanematele ning samas ulatuses makstakse lisahüvitist lapsehoiuteenust kasutava lapse vanemale, eestkostjale või asendushooldusteenusel oleva lapse hooldajale. Munitsipaalhuvikoolides käivate laste vanematele kehtib saajaprotseendiline õppetasu vabastus alates 1. märtsist.

Sajaprotseendiline üürivabastus linna pindadel laieneb ettevõtjatele üle linna – ap-

rilli lõpuni vabastatakse üüri maksimisest linnale kuuluvatel äripindadel tegutsevad kauplused, toitlustajad ja teised vabariigi valitsuse piirangute alla jäävad ettevõtted. Lisaks tasub linn kriisi ajal partnerite esitatud arved võimalikult kiiresti ehk kümne tööpäeva jooksul varasema 21 või 30 päeva asemel.

Raskustesse sattunud linlane saab taotleda toimetulekutoetust ja vajaduspõhiseid toetusi, majandusraskustes lastega peredele jagatakse toiduabi. Abi saamiseks võib pöörduda linnaosavalitsusse kas e-kanali või telefoni teel.

Toimetulekutoetuse määramisel võetakse arvesse inimese või kõigi pereliikmete eelmise kuu sissetulekut, millest on maha arvatud maksud, makstud elatis, eluasekulud ja toimetulekupiir. Sel aastal on toimetulekupiiri ühele inimesele 150 eurot,

igale järgnevale täiskasvanud pereliikmele 120 eurot ja igale alaealisele lapsele 180 eurot.

Sissetulekust olenevat toetust saab taotleda toimetuleku tagamiseks, tervise säilitamiseks, taastamiseks ja abivahendite soetamiseks tehtud kulude katmiseks. Toetust määratakse inimesele või perele, kelle netosissetulek esimese pereliikme kohta on alla 584 eurot ja iga järgmise pereliikme kohta alla 467,20 euro. Taotlus tuleb esitada kolme kuu jooksul pärast kulutuste tegemist. Abivajadust hinnatakse iga juhtumi puhul eraldi.

Majandusraskustes peredele jagatakse koostöös Toidupangaga toidupakke. Tegemist on samuti sissetulekust oleneva abimeetmega ja toidupakkide jagamise sagedus selgub abivajaduse hindamise tulemusena.

Kuhu pöörduda, kui on mure?

Vaimse tervise abi

Hingehoiutelefon

24/7 hingehoiutelefon 116 123 - kriisiabi, hirm, lein, mure, vägivald, ennetus.

Ohvriabi

24/7 telefon 116 006 ning veebileht palunabi.ee vägivallaohvritele ning pealtnägijatele.

Eluliin

Emotsionaalse toe telefon kell 19:00 - 7:00 eesti keeles 655 8088 ja vene keeles 655 5688.

Peaasi.ee e-nõustamine

E-kirja teel nõustavad vaimse tervise spetsialistid aadressil peaasi.ee/kysi-noustajalt

Noored

Peaasi.ee videonõustamine

Tasuta vaimse tervise nõustamine 16-26aastastele noortele videosilla teel registratuur.peaasi.ee

Lasteabi

Teata abivajavast lapsest 24/7 anonüümselt telefonil 116 111 või lasteabi.ee kirjavormis ja chatis.

Lahendus.net

Psühholoogiline nõustamine veebis psühholoogiatudengite ja vilistlaste poolt.

Tarkvanem.ee

Küsimused, vastused ja infomaterjalid lapsevanematele.

Õppimine

Rajaleidja veebinõustamine õpiraskuste korral

Aja broneerimine nii lastele kui ka vanematele tel 735 0700 või rajaleidja.ee

Rajaleidja tugiliin õpetajatele

Telefon 735 0750, Eesti Koolipsühholoogide Ühingu psühholoogid vastavad E-R 12-20.

Töötamine

Tööinspeksioon

Tasuta juriidiline nõustamine töökeskkonna teemadel tel 640 6000 (E-R 9-16:30) või jurist@ti.ee

Tervis

Riiklik kriisitelefoni 1247

Toimetulek eriolukorras, koroonaviirusega seotud küsimused ja psühholoogiline esmaabi.

Pearsti nõuandeliin 1220

Vabariigi valitsuse kriisiveeb www.kriis.ee

Vaktsiiniinfo www.vaktsineeri.ee

NELJAPÄEVITI
KANAL 11
KELL 21.30

SIIN TALLINN

Kordused reedel kell 13 Kanal 2s ja
kell 15 kanal 11

Saatejuht on Neeme Raud

ELU

Meesõpetajale meeldib lasteaias

Siim Kingu töötab teist aastat rühmaõpetajana Mesimummu lasteaias. Ta on ainus meessoost lasteaiasõpetaja meie linnaosas ja töökaaslastes valisid ta oma maja aasta õpetajaks.

Siim on pärit Tartust, kus mõõdus 18 aastat tema elust. Hiljem on ta aga eneseotsinguil sattunud nii põnevatesse projektidesse kui ka kaugetele maadele.

„Viieaastaselt alustasin lasteaias kõrvalt oma teekonda tantsijana. Eialgu oli 11 aastat võistlustantsu ja seejärel katsetasin kõiksuguseid tantsustiile. Selle kõrvalt lõpetasin lastekunstikooli, olles lennu ainuke noormees,” kirjeldab Siim oma varaseid harrastusi.

2012 lõpetas ta Tartu Tam-

me gümnaasiumis meditsiiniklassi ja suundus seejärel avastama laia maailma modelinduse kaudu. Nii sai tutvust teha Hongkongi, Hiina, Türgi, Itaalia, Taiwani jt maadega. Eestisse naastes jätkus tantsukarjäär, mh muusikalis „Shrek”, teleprojektides „Su nägu kõlab tuttavalt” ja „Maskis laulja”. Mitmes eriprojektis on Siim jaganud lava nii Eesti kui ka võõramaiste artistidega. Ta on rahul, et saab oma kunsti- ja tantsupagasit kasutada lasteaias.

Miks just niisugune elukutsevalik?

„Juba väiksesena leidsin ilma suurema pingutuseta kontakti endast nooremate lastega. Mu vanaema meenutab siiani,

kuidas esimeses klassis viskasin koju tulles seljakoti üle ukse tuppa ja suundusin lasteaias poole, et seal õpetajaid abistada. Mõeldes tagasi oma lasteaias, tulevad meelde vaid helged mälestused õpetajatest ja rühmakaaslastest. See pani idanema soovi anda edasi seda soojust, headust ja teadmiskõnet, mida mulle lapsena pakkuti.

Gümnaasiumi lõpetades ei olnud mul kindlat eesmärki, mille suunas haridusteed jätkata. Seega otsustasin võtta aasta vabaks, aga sellest kujunes pikem periood. Lasteaias jõudsin ringiga tagasi tänu oma imetoredatele paarilisele, kellega olime varem töötanud ühtse meeskonnana teises valdkonnas.”

Kuidas sattusite novembris 2019 tööle Mesimummu lasteaias ja kas olete siin rahul?

„Asusin õpetajana Võilille rühmas tööle ilma kvalifikatsioonita. Toeks oli eialgu majasisene mentorprogramm ja töö kõrvalt läbitavad koolitused. Suur toetus oli kolleegidelt ja juhtkonnalt. Nüüdseks olen veendunud, et lõpuks

olen leidnud oma kutsumuse ja otsustanud sügisest alustada kõrghariduse omandamist alushariduse pedagoogi erialal.

Olen väga rahul ka meie lasteaias. Siin rühmaõpetajana tööd alustades pelgasin ehk kõige rohkem seda, kuidas mind kui meesõpetajat vastu võetakse. Õnneks tegi aga see vastuvõtt sisseelamise hõlp-

saks. Olen tänulik nii oma paarilisele, rühma lapsevanematele kui ka lastele selle eest, et nad on mind sel teekonnal alati toetanud. Pole ühtki tööpäeva, mis sarnaneks eelnevatele. Iga päev õpetab midagi uut – nii lastele kui ka mulle. Peaaegu alati on lastelt tagasi tulev energia mitu korda suurem kui enda antav.”

Paariline Maarja-Liis: „Paari sõnaga on Siimu kokku võtta raske. Ta on pungil vahvatest ideedest ja laia silmaringiga. Nii tore on näha, kui hästi ta lastega toimetab ja suhtleb – soojus, lahkus ja tahe tegelda lastega on tõeliselt armas. Hea on olla osaline kogemusest, kus peale naisenergia on rühmas ka meesenergia. Paarilise ja sõbrana on mul Siimuga väga vedanud.”

Päevalille rühma õpetaja Laura: „Siim on väga hinnatud kolleeg, alati abivalmis ja tähelepanelik. Teda ei pea appi paluma, ta märkab ise. Siimu loomingulised ideed ja lahendused jäävad silma nii tema rühmas kui ka ühisruumide näitustel. Ta on aktiivne Rohelise kooli töörühmas ja taaskasutamise eeskujuna. Siimu energia ja rõõmsameelsus nakatab ja innustab meid kõiki.”

Rühmaõpetaja Teele: „Siim julgub mõelda raamidest välja ja kõik oma põnevad mõtted teeb ta ka teoks. Igakülgsest andekas õpetaja, oskab alati lisada päeva killukese huumorit ja kui vaja, siis olla konkreetne. Siimu märkavad ja tunnustavad ka teiste rühmade õpetajad, lapsed ja lapsevanemad. Inspireeriv kolleeg!”

Veel kolleegidelt: Siim osaleb aktiivselt lasteaias arendamisel ja majavälistes projektides. Kasutab loominguliselt eri materjale, et pakkuda kogu maja lastele põnevaid elamusi. Alati valmis aitama, mängib jõuluvana, abistab lõpupidudel, filmib ja monteerib videoid. Mõtleb ja tegutseb lastest lähtudes ning püüab alati midagi uut pakkuda (ehitamine, nutivahendid, meisterdamine jne).

Tunnustusauhind „Lastega ja lastele”

Õiguskantsler kutsub kõiki üles esitama kandidaate tunnustusauhinna „Lastega ja lastele”, tõstmaks esile neid, kes teevad Eestis laste ja noorte elu paremaks.

Kandidaate saab esitada 8. aprillini, selleks tuleb täita õiguskantsleri kodulehel taotlus. Esile võib tõsta nii väikeseid kui ka suuri, aga samuti organisatsioonide, kes mõne algatuse või

pikaajalise tegevusega andnud rohkem, kui neilt oodatakse.

Õiguskantsler Ülle Madise tõdes, et meie õpetajad, treenerid, huviringide juhendajad ja paljud teised on pidanud viimase aasta jooksul kogu oma senise kogemuse kõrvale jätma, katsetama ja uusi lahendusi looma, et leida laste elu korraldamiseks parimad lahendused.

Tunnustusauhinna laureaadid kuulutatakse kaheksandat korda välja lastekaitsepäeval, 1. juunil. Auhindu jagatakse kolmes kategoorias: „Lapse suur tegu”, „Muutuste looja” ja elutööpreemia. Peale selle tunnustab lastest ja noortest koosnev komisjon üht auhinna esitatud kandidaati, kelle tegevust nad kõige silmapaistvamaks peavad.

Soovitusi turvaliseks e-õppeks kodus

Olukorras, kus lapsed on kodusel e-õppel, kasutavad nad internetti ja nutivahendeid varasemast rohkem. Kas ka turvaliselt? Mõned soovitused vanematele, kuidas last koduõppe ajal toetada.

• Koostage päevakava

Et kõik vajalik tehtud saaks, tehke koos lapsega päevakava. Selleks saab kasutada näiteks ajahalduse äppe, mis mõeldavad, kui kaua mingile tegevusele veebis aega kulub. Oluline on jälgida, et kogu päev ei kulgeks ekraani taga. Silmad vajavad puhkust, samuti on kehale vajalik liikumine. Püüdke leida võimalusi perega värskes õhus viibida, näiteks teha jalutuskäik pargis.

• Hoidke seadmed puhtad

Hügieeni tagamiseks on vajalik sagedasti puhastada nutiekraan, klaviatuur ja arvutihiir – eriti need seadmed, mida

kasutab mitu inimest. Näiteks mobiiltelefonide ekraanidel võib elutseda rohkelt baktereid. Ekraanide puhastamiseks sobivad hästi mikrofiiberlapid.

• Kasutage kodust interneti püsiühendust

Kodusel e-õppel võiks iga seadmega kasutada interneti püsiühendust (wifi, kaabelühendus). Mobiilse andmeside kuumaht võib videote vaatamiseks kiirelt otsa saada. Vajaduse korral võtke ühendust oma teenuseosutajaga, et arutada koduse interneti kiiruse üle.

• Kasutage tugevaid salasõnu

E-keskkondades oma andmete kaitseks tuleks kasutada tugevaid paroole, mida poleks teistel kerge ära arvata, kuid mis endale meelde jäävad. Salasõnad peaksid olema piisavalt pikad ja sisaldama nii suuri kui ka väikeseid tähti ja sümboliteid.

Ühise arvuti kasutamisel võiks luua pereliikmetele eraldi kontod. Kui kasutate paljusid keskkondi, on soovitatav kasutusele võtta paroolihaldur.

• Õpetage kasutama veebikaamerat

Arutlege lapsega, milline oleks sobilik vaade, mida veebikaamera kaudu võiksid näha teised e-õppes osalejad. Veebikaamera fookus tuleks säilitada lapsele, mitte kodust ülevaate andmisele. Mõistlik on kasutada kõrvaklappe, et teised osalejad ei kuuleks muid koduseid heliseid.

• Leppige kokku piltide jagamise reeglid

Arutage, milliseid pilte on kohane teha ja teistega jagada ning millises olukorras need tegemata jätta. Enne pildistamist tuleb küsida inimeselt, kas ta soovib pildile jääda ja kas lubab pilti teistega jagada. Mõelda

Kõlas ilus emakeel

Selgusid mudilaste etlemiskonkursi „Eesti keele kuu kōla” Kesklinna eelvooru võitjad.

Konkursist võttis osa 49 sõnakunstihuvilist 4–7-aastast koolieelikut linnaosa lasteaiadest.

Seekord toimus mudilaste etlemiskonkurss veebis ja parimad selgitati videoklippide põhjal. Žürii valis välja viis finalistit, kes esindavad Kesklinna ülelinnalise 18. etlemiskonkursi finaalis. Lisaks anti välja kolm

eripreemiat.

Lõppvooru pääsesid: Theresa Vahi Lotte lasteaias (juhendajad Eveli Kanep ja Moonika Kesa), Uku Elland (Virmalise lasteaias, juh Jekaterina Voronina), Aron Esper Tamme (Mardi lasteaias, juh Piret Paadimeister ja Talvike Mändla), Lilian Aunre (Luha lasteaias, juh Eleri Palusoo ja Malle Vainomaa) ning Mark Gavšin (Mardi lasteaias, juh Raily Kokk ja Liisi Alas).

Eripreemia pälvisid: Frank

Eller (Mesimummu lasteaias, juh Taimi Laasik), Olivia Olle (Päikeseljänku lasteaias, juh Eva Olle) ja Johan Kaljuvee (Päikeseljänku, juh Liina Kanarbik).

Väikeseid etlejaid hindas žürii, kuhu kuulusid kirjandusteadlane Maarja Vaino, etlemiskonkursi organisator Riina Olveti ja Kesklinna valitsuse esindajana Svetlana Štšur.

Aitäh kõigile esinejatele ja juhendajatele ja ikka ilusaid elamusi eestikeelsetest luuletustest!

läbi, mis veel pildile võib jääda – kas kõik peaksid teadma, millised asjad on teie kodus? Arvestagem, et pildiga on kaasas geoinfo ehk teave, kus foto on tehtud.

• Selgitage võõraga suhtlemise riske

Tähelepanu tuleb pöörata riskidele, mida toob kaasa tegevus internetis. Uute mängude leidmisel ja nendega liitumisel võivad lapsed leida uusi sõpru, keda nad ei tunne. See võib viia kontaktini ebameeldiva isikuga, kes mõjutab last omakasuliseks.

püüdlil eesmärgil.

• Hoiatage internetis leviva väärinfo eest

Veebisisu hindamisel on tähtis kriitiline mõtlemine – tuleks hinnata allika usaldusväärsust, otsida infot ka teistest kanalitest jne. Innustage last rääkima, mida ta internetis kohtab ja mida ei mõista. Positiivne reaktsioon lapse avastustele süvendab usaldust ja soovi oma mõtteid jagada.

• Märgake muutusi käitumises

Kui laps on pärast arvuti või

nutiseadme kasutamist ärritunud, enesesse tõmbunud või tavapärasest erineva käitumisega, siis on võimalik, et ta on kogunud küberturvat. Laps ei pruugi olla valmis sellest rääkima, seega julgustage teda ja toetage.

• Enne hukkamõistu püüdkoostöö

Laps peab teadma, et lähedastele saab rääkida kõigest, mis ka ei juhtu. Kui kohe ei ole vastuseid, saab need leida. Kasulikku infot interneti ja nutivahendite kasutamisest on veebilehel www.targaltinternetis.ee. Nõu saab ka tasuta lasteabitelefoni 116111 ja veebilehelt www.lasteabi.ee. Alati võib pöörduda veebikonstaabli poole www.politsei.ee/et/veebikonstaablid.

Lihne harjutus väsinud silmadele

- Laps sulgeb silmad (parem püsti seistes kui istudes).
- Nüüd paluge tal ette kujutada, et tema nina on pikk pliit.
- Valmis kirjutama – nüüd võib laps, silmad kinni, kirjutada ninaga õhus oma nime.
- Lapsel on seda väga lõbus teha!
- Tehke koos lapsega – harjutus on kasulik kõigile.

Saarevanem: Aegna on unikaalne

Aegna talvel. Foto: Hugo Uduaar

Raul Rink valiti kuu aega tagasi Aegna saarevanemaks, paiga eluolu tunneb ta lähemalt aga parkümmend aastat.

Kui kaua ja kuidas olete olnud seotud Aegna saarega? Aegnaga olen tihedamalt seotud 2000-ndate algusest. Meenub, et 2004. aastal toimetasin oma paadiga saarele Tallinna linna korraldatud „Hauka laagri” lapsi. Kuna laevaühendus oli siis ka suviti ebaregulaarne, palus laagri korraldaja abi laagriliste toimetamisel saarele. Sellest ajast on side olnud pidev, nii et Aegna eluolu ja probleemidega olen tuttav peaaegu 20 aastat. Majapidamise soetasime saarele 2018 ja sellest ajast olen ka registreeritud elanik. Aegnal elame periooditi, nagu tööd ja toimetused võimaldavad. Enim meeldib talvine saareelu, sest rahu ja vaikus, mida saar siis pakub, on väärtus omaette.

Mis on peamisena selle aja jooksul saarel muutunud? 20 aastat tagasi oli Aegna ikka väga prügistatud ja käest las-

tud heakorruga saar. Nullindate keskpaiku korjati igakevadistel heakorratalgutel kokku ülisuuri prügikoguseid – näiteks neli 200-liitrist prügikotti plasttaarat umbes 50-meetrise rannariba kohta oli tavaline.

Heakorras toimunud muutuste eest tuleb tunnustada Hugo Udusaart ja MTÜ-d Roheline Rügement, kelle initsiatiivil on toimunud regulaarsed heakorratalgutud ja muud ettevõtmised, mille tulemusena on saar nüüd suurepärane puhta loodusega nauditav elu- ja puhkekoht. Ka viimastel aastatel Tallinna linna korraldatud heakorratööde kvaliteedile pole midagi ette heita, nii et saarekülalise silma enam heakord ei riiva.

Kuidas hindate viimase aasta jooksul saarel tehtud töid ökosaares projekti raames?

Isiklikult olen enim rahul sellega, et projekti käigus saime matkaradade katteks puidu hakke valmistamise tulemusena lahti suurest osast aastate jooksul suuremate teede äärde kogunenud läbikuiivanud oksahunnikutest. Kuival suvel teki-

tasid need väga suure tuleohtu. Samuti saime uued suunaviidad põhiteedele ja matkaradade infosüsteemi.

Mida tuleks Aegnal kindlasti veel teha?

Kõige teravam probleem on piisava tuletõrje veevaru puudumine. Arvestades, et saare 300 ha suurusest pindalast moodustab 90% mets ning aastaid tagasi rajatud tuletõrjekesihid on hooldamata ja täis kasvanud, siis pole ehk raske ette kujutada, milline tulemus võib olla suuremal tulekahjul, kui see kontrolli alt väljub. Just sellepärast oleme saare üldkogu otsuse alusel esitanud väikesaare rahastusse projektitootluse eesmärgiga rajada saare mitmesse ossa tuletõrje reservveemahutite süsteem.

Teine oluline asi on tagada

puhta joogivee kättesaadavus kõigile saare majapidamistele. Praegu puudub see mõnel perel üldse ja mõnel on vesi ainult suvel. Oleme seadnud eesmärgi lahendada joogivee kättesaadavus kõigis majapidamistes järgmise aasta lõpuks.

Nagu paljudele teada, toimib püsühendus Aegnaga vaid hooajati, poolest maist septembrini. On aga selge, et elanike vajadus liikuda saare ja mandri vahel ei piirdu ainult nelja kuuga aastas. Aegnal on registreeritud elanikke 15, kellest neli-viis inimest elab saarel aasta ringi. Paljud aga ootavad juba pikemat aega, et omavalitsus leiaks võimaluse korraldada mingisugusegi regulaarsusega ühendus ka peale suvekuude. Suuresti olenebki ühendusest, kas saarel saab

hakata arenema püsiasustus või jääb Aegna edaspidigi suvitussaareks.

Kuidas suhtuvad Aegna elanikud turismitaristu arendamise saarel? Mida selleks teha või mitte teha?

Aegna elanikud on valdavalt ühel meelel selles, et kõiki tegevusi ja arendusi planeerides tuleb lähtuda eelkõige sellest, et tagada ka tulevikus saare suurimaks väärtuseks olev unikaalne ja puutumatu loodus. Meie saare imeline looduskeskkond on suurim väärtus, mida hoides võib Aegna tulevikuski olla atraktiivne ja väärtustatud sihtkoht nii sise- kui ka väliturismile. Siinjuures on suureks abiks riikliku maastikukaitseala staatus, mis välis- ja suuremahulise arendus- ja ehitustegevuse saarel.

Kuidas sai teist saarevanem? Valimine toimus praegusele ajale tavapäraselt veebikeskkonnas saare üldkogu koosolekul 19. veebruaril.

Mida tahate saarevanemana teha nüüd varasema ajaga võrreldes teisiti?

Ma isegi ei tea, kas Aegnal on varem saarevanemat olnud. Kui oli, siis ilmselt tsaariajal või veelgi varem. Maailmasõdade vahel oli Aegna ju suletud merekindluse garnison, millel oli komandant. Nõukogude ajal oli see piiritsoon ja seejärel ametkondlik puhketsoon – kuulda vasti oli ka sel ajal saare komandandi ametikoht olemas. Aga eks saarevanemana tuleb ikka tegeleda kõigi siinsete probleemide lahendamisega sedamööda, kuidas saare üldkogu on need tõstatanud.

Raul Rink tegutseb ka vabatahtliku merepäästjana.

Teetööd Kadriorus muutsid ühissõidukite liikumist

Ehitustööde jätkumine Poska tänaval pikendab ajutisi muudatusi tramm- ja bussiliikluses 16. aprillini.

Sel ajal ei sõida tramm nr 3. Trammiliini nr 1 on suunatud marsruudile Kopli-Tondi-Kopli. Täiendavad peatused on avatud kõikides liikumisteel olevates trammipeatuses, ära jäävad aga Tallinna Ülikooli, Koidula, Kadrioru ja Poska peatused.

Ümbersõitu jätkab ka buss nr 8, liini on pikendatud Balti jaama peatuseni. Liikumistee Balti jaama suunal kulgeb

marsruudil Narva maantee – Mere puiestee – Põhja puiestee – Suurtüki tänav – Rannamäe tee – Balti jaam. Balti jaama suunal peatuvad bussid täiendavates peatuses: Hobujaama (Narva mnt), Mere puiestee, Linnahall ja lõpp-peatus Balti jaam. Äigrumäe poole liigub buss nr 8 marsruudil Rannamäe tee – Suur Rannavärv – Põhja puiestee. Lisatud on ka täiendavaid peatusi: algepeatus Balti jaam (peatas nr 6), Linnahall, Mere puiestee ja Hobujaama (Narva mnt). Ära jääb Viru

keskuse peatus.

Ajutiselt on Narva maanteel veel täiendavaid bussipeatusi: linnast väljuval suunal Hobujaama peatus (bussidel nr 5 ja 8) ning Tallinna Ülikooli trammipeatus (bussidel nr 1A, 5, 8, 29, 60 ja 63); kesklinna suunal lisandub ajutine peatus Bensiini ja Filmi tn ristmike vahelisel alal (bussidel nr 1A, 5, 8, 29, 34A, 35, 38, 44, 51, 60 ja 63).

Poska tänav uuenemine aitab linnaruumi väga palju parandada, kuigi ehitustööd tekitavad ajutiselt ebamugav-

vust. „Loodame mõistvale suhtumisele ja usume, et busside lisapeatused ja bussiliini nr 8 pikendus Balti jaamani aitavad tagada sujuvad liikumisvõimalused ühistranspordiga. Sügiseks valmiv renoveeritud tänav kaalub ajutised ebamugavused usutavasti üles,” ütles Kesklinna linnaosa vanem Monika Haukanõmm.

Linna tellimisel teeb Poska tänav ehitustööd maksumusega neli miljonit eurot OÜ RTS Infraehitus. Lepinguline täht-aeg on 15. oktoober.

Ohtlike jäätmeid saab tasuta ära anda

Kevadine ohtlike jäätmete kogumising Keskkonnas on laupäeval, 15. mail.

10–10.30 Tallinn-Väike peatuse juures (Tondi Olerexi kõrval platsil)
10.40–11.10 Tehnika tn Pärnu mnt viadukti all parklas pakendikonteinerite juures
11.20–11.50 Uue-Maailma 11 juures, garaažide ees
12–12.30 Vaikne/Magasini ristmikul pakendikonteinerite juures
12.40–13.10 Juhkentali 12 ees (Kalevi spordihalli parklas)
13.20–13.50 Lastekodu/Odra ristmikul (Lastekodu 31a kõrval, pakendikonteinerite juures)
14–14.30 Lastekodu 11b (Keskuru parklas)
14.40–15.10 Torupilli Selveri parklas
15.20–15.50 Väike Rannavärv / Uus ristmikul (miinimuseumi ees parklas)
16–16.30 Amandus Adamsoni 10 parklas

ÄRA SAAB ANDA:

pliiakusid, patareisid ja väikeakusid, akuhappeid, õlijääke ja õlifiltreid, aegunud ravimeid, liimi-, värvi-, laki- ja lahustijäätmeid, aiaturke, väetiste jääke, foto- ja muid olmekemikaale, elavhõbedajäätmeid, sh päevalvalguslampe, elektri- ja elektroonikajäätmeid.

Ohtlike jäätmeid võib ka viia kõigisse Tallinna jäätmejaamadesse.

Lisainfo: www.tallinn.ee/jaatmed

PLANEERINGUD

Ants Laikmaa tn 11 / Tartu mnt 1 kinnistu detailplaneeringust

Tallinna Keskkonna- ja Kommunaalamet ning Tallinna Kesklinna Valitsus teatavad Ants Laikmaa tn 11 / Tartu mnt 1 kinnistu detailplaneeringu (DP) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande eelnõu avalikust väljapanekust 1.–30. aprillini 2021 Keskkonna valitsuses (Nunne 18) ja avalikust

arutelust 3. mail 2021 Keskkonna valitsuse saalis algusega kell 15. Osalemiseks on vajalik eelregistreerimine telefonil 645 7191, e-postiga kommunaal@tallinn.ee või kirjalikult aadressil Mündi 2, 15197 Tallinn.

Detailplaneeringu ja KSH aruande eelnõuga on võimalik tutvuda veebilehel <http://www.tallinn.ee/est/keskkond/A.-Laikmaa-tn-11-Tartu-mnt-1-detailplaneering>

11-Tartu-mnt-1-detailplaneering. Detailplaneeringu dokumendid on nähtavad Tallinna planeeringute registris: <https://tpr.tallinn.ee/DetailPlanning/Details/DP042070>.

Ants Laikmaa tn 11 / Tartu mnt 1 kinnistu detailplaneering ja selle KSH algatati 13. märtsil 2017 Tallinna Linnavalitsuse korraldusega nr 404-k. Detailplaneeringu koostamise ees-

märk on muuta kinnistu olemasolevat ühiskondlike ehitiste maa sihtotstarvet äri- ja elumaa sihtotstarbeks ning ehitusõigust krundile 2 maa-aluse ja kuni 30 maapealse korrusega äri- ja eluruumidega kõrghoone ehitamiseks, määrata krundi kasutamise tingimused ja lähiala liikluskorraldus. Planeeritava maa-ala suurus on 0,85 ha.

TERVIS

5 sammu tugevama südameni

Tervise Arengu Instituudi eestvedamisel on Eestis aprill südamekuu, millega juhitakse tavapärasest enam tähelepanu tervisele. Siin on kirjas viis sammu tugeva südameni ehk näpunäited, kuidas hoida süda terve ja tugev.

Liigu terviseks!

Liikumine on südame tervise hoidmiseks äärmiselt oluline. Et reguleerida vererõhku, kolesterooli- ja veresuhkrutaset, rasvaprotsenti, vähendada väsimust ja depressiooni, on vaja liikuda iga päev vähemalt 30 minutit. Selleks sobib mõõduka intensiivsusega aeroobne treening, mida võiks teha 3–5 korda nädalas. Vahelduseks sobivad võimlemis-, venitus- ja jõuharjutused, kuid ka jalutuskäigud. Päevas on soovitatav läbida 10 000 sammu.

Vaata üle toitumisharjumused!

Südamehaiguste ennetamiseks sobib toit, millest saab vajalikud valgud, süsivesikud, rasvad, kiudained, vitamiinid ja mineraalained. Eelista värskeid puu- ja köögivilju, teravilju, väherasvast liha ja

kala. Proovi vähendada suhkrut, soola, valge jahu, kunstlike koostisosade tarbimist. Lisaks pea meeles, et oluline on toidu kogus ja söömise sagedus.

Hoidu suitsetamisest!

Raskete terviseprobleemide riski vähendamiseks tasub loobuda suitsemisest. See on tihti pikk ja ränk protsess, milles võib saada tuge pereliikmelt, sõbralt või tervishoiuteenuse osutajalt. Üle Eesti on ka suitsetamisest loobumise nõustamiskabinetid, samuti saab pöörduda perearsti poole.

Hoia vaimset tervist!

Pidev stress ja ärevus suurendavad adrenaliinitaset, mis võib südant koormata ning

tekitada unehäireid. Stressi maandamiseks tuleb teadlikult võtta aega iseendale, leida meelepärast tegevust ja veeta aega lähedastega. Stressitaset vähendavad ka jooga, meditatsioon, vaikselt istumine või hea raamatu lugemine. Oluline on tunda oma keha ja anda endale aega puhata ja tervist taastada.

Järgi arsti juhiseid!

Kõrge vererõhu, südamepuudulikkuse vms diagnoosi korral on vaja regulaarselt läbida tervisekontroll ja hoolikalt tarvitada ravimeid. Isegi kui tervis läheb paremaks, on pikaajaliste ravimite võtmist oluline jätkata ja järgida varasemaid soovitusi.

Kesklinna valitsus pakub aprillis:

2.04 kell 18 virtuaalloeng „Tervisliku toitumise nipid“ – toitumisoostaja Kätrin Karu-Lavits;

7.04 kell 18 veebiloeng lapsevanematele „Kuidas toetada lapse füüsilist aktiivsust ja tervislikku toitumist?“ – tippsportlane ja toitumispetsialist Ott Kiivikas;

21.04 kell 18 praktiline koostöö „Kuidas kaugtööd tehes oma selga hoida“ – personaaltreener Igor Burdin.

Kutse sõeluuringule

Igal aastal saavad kindla vanuserühma naised haigekassalt kutse rinnavähi ja emakakaelavähi sõeluuringule. Tasuta uuringute eesmärk on kasvajat ennetada või avastada võimalikult varajases staadiumis.

Rinnavähi sõeluuringule oodatakse 50–69-aastasi naisi iga kahe aasta järel. Tänavu on oodatud naised, kellele viimase kahe aasta jooksul ei ole mammograafilist uuringut tehtud ja kelle sünniaasta on 1955, 1957, 1959, 1961, 1963, 1965, 1967, 1969 ja 1971.

Emakakaelavähi sõeluuringule kutsetakse naisi vanuses 30–65 aastat iga viie aasta järel; sel aastal naisi sünniaastaga 1956, 1961, 1966, 1971, 1976, 1981, 1986 ja 1991. Emakakaelavähk on salakaval haigus, mis võib areneda naise kehas märkamatu aastaid, enne kui tekivad sümptomid.

Erinevalt teistest vähkkasvajatest on emakakaelavähi tekitajad teada – inimese papil-

loomiviiruse (HPV) suure riskiga viirusetüved, mis Ida-Tallinna keskhaigla naistearsti Külli Erlangi sõnul levivad nahk-naha kontakti kaudu ja sugulisel teel. „80% inimestest nakatub elu jooksul mõne HPV tüvega ja enamasti paraneb neist kahe aasta jooksul. Kuid naistel, kel viirus jääb püsima, võivad tekkida muutused emakakaela rakkudes,“ selgitab dr Erlang.

Sõeluuringul tehakse HPV-testi ja vajaduse korral PAP-testi, mille abil leitakse üles vähi-eelsed muutused emakakaela rakkudes. Mida varem muutused avastatakse, seda paremad on ravitulemused. Rinnavähi varajaseks avastamiseks kasutatakse mammograafiat – tervisele ohutut rinnanäärme röntgeni uuringut, mis kestab kuni 15 minutit.

Tasuta sõeluuringutele Ida-Tallinna keskhaiglas saab registreerida telefonil 666 1900 või patsiendiportaalis digilugu.ee.

RAVIMEID VÖTTES KONTROLLI KOLM KORDA!

Õige ravim?

Õige kogus?

Tagasi õiges kohas?

Ravimeid võttes kontrolli kolm korda!

2020. aastal jõudis mürgistusteabekeskusse ligi 800 ravimimürgistust, 2019. aastal oli neid alla 700. Kõik ravimimürgistused on aga ennetatavad.

Mürgistusinfoliinile helistatakse tihti vedelate ravimite ebatäpse manustamise tõttu. Mõõtmiseks on ainus sobiv vahend kaasas olev mõõdulusikas. Selle asendamine koduse tee- või supilusikaga ei ole mõistlik, sest ravimi kogus peab olema täpne. Samuti ei tohi ravimit manustada otse pudelist, sest nii ei ole võimalik kogust kindlaks teha. Ka pudeli tilgasüsteem võib alt vedada, mistõttu tuleb ravim esmalt lusikale tilgutada ja al-

les seejärel manustada.

Ravimimürgistuse vältimiseks

1. Pakendit avades kontrolli, kas selles on õige ravim.
2. Ravimi manustamise eel kontrolli, kui palju peab võtma. Pööra erilist tähelepanu mõõtühikule: milliliitrit ja milligrammi ei tohi segi ajada.
3. Kohe pärast kasutamist kontrolli, kas ravim sai tagasi õigesse pakendisse ja lastele kättesaamatusse kohta.

Õnnetuse korral võta ühendust mürgistusinfoga telefonil 16662. Helistada võib ka siis, kui pole kindel, kas on tekkinud mürgistusohu – kui laps on mõne rohu kätte saa-

nud või mõnd ravimit on antud liiga palju.

Mürgistuste esmaabiks peaks kodus olema vähemalt 50 grammi aktiivsütt. Aktiivsütt ei tohi siiski ise manustada, sest ka see on ravim oma kõrvaltoimetega. Aktiivsöe manustamise vajaduse üle otsustab mürgistusteabekeskuse ekspert.

Ravimimürgistustega helistati infoliinile mullu 798 korral, 2019. aastal 689 ja 2018 – 559 korral. Kuni kolmeaastaste lastega juhtus ja nõustati infoliinil 2020. aastal 228 ravimimürgistust, sageli tuli laps saata edasi haiglasse.

Terviseamet

Millal pöörduda ohvriabisse?

Ohvriabi on mõeldud hoolituse, halva kohtlemise ja füüsilise, vaimse või seksuaalse vägivalla ohvriks langenute aitamiseks.

Ohvriabisse võib pöörduda ka kannatuste või kahju tekitamise korral, olenemata sellest, kas selle põhjustaja on selge ja kas tema vastu on algatatud kriminaalasi. Abisaamise eeldus ei ole kuriteo toimepanek. Ohvriabisse võib pöörduda ka pealtnägija, kui kedagi teist on halvasti kohteldud või on toimunud õnnetus ning mujalt ei osata abi saada.

Mida ohvriabi pakub?

Ohvriabiteenus on avalik teenus, mille eesmärk on säilitada või parandada inimeste toimetulekuvõimet keerulistes emotsionaalsetes olukordades – nt õnnetuse või kuriteo tagajärjel. Neis olukordades toimetulekuks on vaja nii emotsionaalset tuge, ärakuulamist kui ka infot selle kohta, millist abi on võimalik eri ametnikelt ja asutustelt saada. Samuti on oluline teada, millised on ohvri õigused, mida tema andmetega tehakse, kas on võimalus abist keelduda ja millist abi võivad saada lähedased.

Ohvriabitöötaja kaudu võib saada psühholoogilist nõustamist, taotleda kuriteoohvri hüvitist, saada tuge MARAC-võrgustiku või taastava õiguse põhimõtete rakendamisel.

Taastava õiguse konfliktivahenduse puhul tuuakse konflikti või õigusrikkumise pooleldi neutraalset vahendajat kaasates kokku, andes kõigile võimaluse rääkida juhtunust, oma mõtetest, tunnetest ja vajadustest. Arutatakse, kuidas tehtut heastada ja milles kokku leppida, et sellised olukorrad tulevikus ei korrduks. Lisaks aitavad ohvriabitöötajad korraldada nii lepitusteenust kui ka sõlmida kokkuleppeid kuriteos tekitatud kahjude heastamiseks.

Laste psühhosotsiaalse toimetuleku toetamiseks leiab vajalikud kontaktid mitmedimensioonilise pereteraapia (MDFT) programmi tiimi kontaktidest. Laste sotsiaalse rehabilitatsiooniteenuse kohta saab infot küsida sama teenuse kontaktisikutelt. Samuti aitavad ohvriabi ennetustalituse spetsialistid korraldada ennast ja teisi ohustava käitumisega lastele kinnise lasteasutuse teenust.

Kuhu pöörduda, kui vajad abi?

Helista **112**, kui oled ohus või on juhtunud õnnetus.

Helista **lasteabitelefoni 116 111** või kirjuta veebivestluses aadressil lasteabi.ee, et teatada abi vajavast lapsest.

Ohvriabi **kriisitelefoni 116 006** või veebivestlus aadressil palunabi.ee aitab ööpäev läbi.

Inimkaubanduse ennetamiseks ja ohvrite abistamiseks töötab **nõuandeliin 660 7320**.

Vägivalla korral on **tugiliin 660 6077**.

Ööpäev läbi on avatud **seksuaalvägivalla kriisibikeskus**.

Vägivalla ohver koos lastega saab küsida turvalist ööbimist, nõustamist ja tuge **naiste tugikeskustest** üle Eesti.

Võimalik on leida **ohvriabitöötaja** ja lugeda oma võimaluste kohta aadressilt palunabi.ee. Turvalisema elu poole on koos kõrvalise abiga kindlam astuda.

AVASTUSRETK: valguse ja värvi virtuoos Dolores Hoffmann

Dolores Hoffmann

Dolores Hoffmann on valmistanud vitraaže paarikümnesse Eesti ja välismaa kirikusse, riigiasutustesse ja lugematutele eraisikutele. Tema üks tuntumaid vitraaže „Televisioon – aken maailma” (1980) on Tallinna teletorni fuajees, kuid tema kujundatud aknad kaunistavad ka mitme Tallinna vanalinna kiriku interjööri. Sellist võimsat kunstiloomingut on ette näidata vähestel eesti kunstnikel, kuid see on seda imetlusväärsem, et Hoffmanni väljapaatava elukutseliseks kunstnikuks olid lapse-na olematud.

Stalinismi ohver

1. septembril 1937 Leningradis (Peterburi) sündinud Doloresse ema oli eestlane ja isa sakslane, kes tutvusid Leningradis. Vastsündinud laps jäi vanematest peagi ilma: isa mõrvati ja ema saadeti rahvaenlase abikaasana vangilaagrisse. Kopsupõletikuga haiglasse viidud laps pääses emaga Siberisse saatmisest. Terveks saades polnud tal enam ei kodu ega ema ning pooleaastasena jõudis ta lastekodusse. Teise maailmasõja alates evakueerus lastekodu Kostroma oblastisse. Dolores õppis enda eest seisma, kuid sulgus endasse. See võis aidata kaasa kujutlusvõime ja rikka sise-maailma kujunemisele. Tundeid ja muljeid kunsti kaudu väljendama sai ta hakata aga alles siis, kui tema ellu tekkis rohkem turvalisust ning lapse andekust märganud õpetaja tuge.

Pärast vabanemist vangilaagrist otsis ema tütre üles ja tõi Eestisse. Kuid Tallinnas raskendas vähene eesti keele oskus suhtlemist nii ema väheste eestlastest tuttavate kui ka ühiskorterite naabritega, rääkimata omanavuste sõprade leidmisest. Venekeelses 19. keskkoolis teda tõrjuti ja narriti hääldamatu nime ja ilmselt ka vaesuse tõttu. Koolis saavutas Dolores tunnustust eelkõige matemaatikas ja bioloogias, kuid tundis end hästi ka valgekaartlase perest pärit joonistusõpetaja tundides, kes talle kaasa tundis ning teda kunstiga tegelema innustas. Just kunstis leidiski ta oma sisemaailma väljendamiseks sobiva vahendi.

Kunsti ja kunstiajaloo tutvumiseks oli suurepärase võimalus Leningradis, kus Dolores sageli emaga vanatädi külastas. Nevski prospektilt, kus vanatädi elas, oli Ermittaaž vaid lühikese jalutuskäigu kaugusel ja tasuta sissepääs võimaldas Talvepalee lõputuna näivates galeriides nautida tundide viisi maailma kunsti paremikku. Sellele kunstitunnetuse ja -analüüsi iseseisvale treeningule sai Dolores hiljem toetada oma areneva ja isikupärastava kunstikeele.

Kunsti ja kunstiajaloo tutvumiseks oli suurepärase võimalus Leningradis, kus Dolores sageli emaga vanatädi külastas. Nevski prospektilt, kus vanatädi elas, oli Ermittaaž vaid lühikese jalutuskäigu kaugusel ja tasuta sissepääs võimaldas Talvepalee lõputuna näivates galeriides nautida tundide viisi maailma kunsti paremikku. Sellele kunstitunnetuse ja -analüüsi iseseisvale treeningule sai Dolores hiljem toetada oma areneva ja isikupärastava kunstikeele.

Maali- või klaasikunst?

Joonistusõpetaja innustas Dolorest kunstiga tegelema, kutsus enda poole kunstiramatutega tutvuma ja soovitas minna Eesti riikliku kunstiinstituudi ettevalmistuskursustele. Ema polnud sellest eriti vaimustuses, kuid laita samuti ei sõandanud. Vaesest perest tüdrukule oli kunstnikuks

püüdlemine perspektiivitu võrreldes liitumisega prestiižse ja suhteliselt hästi teeniva tööoluklassiga. Iseseisvalt kunsti kasuks otsustamine ei saanud olla noorele inimesele kerge. Dolores tahtnuks astuda maalikunsti erialale, pidi aga vaesuse tõttu loobuma – sisseastumistöödena tuli esitada ka õlimaale, aga värvide ja lõuendi ostmiseks raha ei olnud. Nii läks ta 1956. aastal

klaasikunsti erialale ja siirdus alles järgmisel kursusel maalikunsti.

Nõukogude Liidus toimunud Hruštšovi ajal suured muutused, mis arhitektuuris ja kunstis tähendasid vabanimist sotsialistliku realismi „klassitsistliku perioodi” piirangutest. Ajastu stiilis samastada ka õlimaale, aga värvide ja lõuendi ostmiseks raha ei olnud. Nii läks ta 1956. aastal

suures koguses ühetaolisi ja anonüümseid korterelamuid, mida pidid ilmestama üksikud eriprojektiga ühiskondlikud hooned. Nende hoonete kaunistamisel tekkis nõudlus monumentaal-dekoratiivkunsti järele. ERKI-s hakkas tulevasi monumentaliste juhendama kunstnik Leppo Mikko. Neis üks lootustandvaim oli Dolores Hoffmann.

Tema lõputöö kavandi järgi valmis Pelgurannas kino Rahu ligi 74-ruutmeetiline freskopannoo „Hommik”. Figuratiivne seinamaal kujutas kaluriküla stseeni tõusva päikese taustal, ära võis tunda autori kursusekaaslast Jüri Arrakut ja Jüri Palmi ning tollaste noorte iidolit, kirjanik Ernest Hemingwayd. Teos ei ole kahjuks säilinud, sest hoone omanik otsustas kino lammutada ja kaubanduskeskuse asemele ehitada. Maali väärtuslikumad osad säilitati, kunstiakadeemia professori Hilikka Hiopi juhendamisel lõigati need seinalt maha 2019. aastal. Kõige suurem detail paigutati 2020 Tammsaare pargi kohvik-paviljoni keldrikorruse seinale.

Musitseerimine valguse ja värviga

Dolores Hoffmann ei leidnud oma kohta Eesti kunstiajaloo aga mitte monumentaal- ega ka maalikunstnikuna, vaid jõudis neist mõlemast, ent paradoksaalselt ka klaasimaalist parimat kaasa võttes vitraažini.

Pärast kunstiinstituudi lõpetamist sai Hoffmannist sealsamas 1965. aastal kompositsiooniõppejõud, kes tegeles ühtlasi klaasikunstiga. 1972 saadeti teda end täiendama Leetu, kuna Eestis vitraažiga põhjalikumalt ei tegeeldud. Leedus soovitati tal hakata uurima tinavitraaž-tehnikat, milles esimesed tööd valmisid tal 1975 praeguse rii-

gimetsa majandamise keskuse hoonesse (Toompuiestee 24) loodusornamentika teemadel ja geomeetriline pannoo Ki-rovi näidiskalurikolhoosi raamatukokku Viimsis. 1977 tegi ta aga esimesed tinavitraažid Valjala kirikusse, kus sel ajal oli õpetaja Toomas Paul. Järgnevatel aastakümnetel on Hoffmann valmistanud vitraaže paarikümnesse kirikusse, sh Tallinnas Püha Vaimu kirikusse, toomkirikusse, Püha Siimeoni ja naisprohvet Hanna ning Jaani kirikusse.

Vitraažikunstist kõneldes on Hoffmann tunnistanud oma vaimustust, aga ka sõltuvust ruumikunstist: „Maalija, skulptor või graafik on oma teose täielik peremees ning vastutab selle eest üksi. Ta on aga sõltumatu seniks, kuni ta ei seo end arhitektuuriga. Kunst arhitektuuris ehk monumentaalkunst nõuab kunstilt hästi tunnetatud kooskõla ehitise mitte ainult proportsioonides (kõrguses-laiuses, suuruses ja paigutuses), aga ka paljudes teistes aspektides – ajalugu, omaniku ideoloogiat ja psühholoogiat, rahva ja riigi kombeid ja kliimat arvestades.”

Kunsti ja arhitektuuri kooskõla köitis teda juba algusest peale, viies kunstiopingutel valgust neelavate ja peegeldavate tehnikate fresko, sgrafiito ja mosaiigi juurest valgust läbilaskva vitraažini. „Kõik teised tehnikad puudutavad meid peegeldatud valgusega, vitraaž on aga valgus ise, mis mõjutab kõige teravamalt ja vahetumalt meie taju- ning on seetõttu sarnane heli rütmistavale muusikale. Seepärast on vitraažile kõige lähedasem kunstiliik muusika,” tõdeb kunstnik.

Eero Kangor

kunstiajaloolane

Memoriaal. Fotod: Külli Reinup

TEATED

Palju õnne!

99

Laine Kaldoja
Fira Tšernova

98

Antonina Mjagkova
Tamara Romashkina

96

Asta Kalmu
Meta Osul

95

Helve Kõrge
Veera Rubinstein
Helga-Agnes Radik
Hubert Tallikas

94

Jevgenia Vendelin
Asta Birova
Ekaterina Mikhaylova
Virve Tael
Maret Purde
Reveka Mai
Evi Sakk

93

Fedor Shokurov
Vassili Isaikin
Voldemar Ojasuu
Arne Kuusmann

92

Zoya Golovanova
Martin Käes
Elli Küttik
Elvi Ruiso
Leili Rebane
Uno Külviste

91

Heino Reesel
Linda Kilter
Alexey Matveev
Vootele Vaska

90

Õilme Kulikov
Olga Nikonova
Antonina Petlyakova
Heino Pedusaar
Meinhard Rääbis
Antonina Vassilko
Elsa Tõnspoe
Aino Mein
Liidia Švetsova
Aino Vaimel
Liubov Kabatskaya
Tamara Nigrovskaja
Nina Samokhina
Urve-Silvia Rebane
Laine Allade
Kaljo Reisberg
Vaino Väljas
Svetlana Ulitina
Niina Silvere

85

Ivi-Õilme Randver
Helmi Luhaäär
Ann-Leena Koha
Helgi Ivask
Jan Van Der Poel
Jevdokia Vilcova
Bernhard Liib
Voldemar Alep
Helgi Künnap
Matti Pedak
Eve PuurAntonina Reitsnik
Friedrich Eduard Hänni
Neidi Kütaru
Elli-Malve Selvet
Veljo Lauringson
Niina Jakovtšuk
Liide Brauer

80

Mall Maasik
Linda Promet
Maie Ulm
Manlio Roberto Boni
Mark Rivkin
Rein Kõrtsini
Rein Laur
Anu-Reet Hausenberg
Maie Sturm
Vladimir Fedossejev
Lars Lennart Boström
Vilma Siidra
Riho Tint
Erna Juhanson
Olga Susi
Ülo Vilimaa
Virve Mändlo
Galina Nugis
Mall Aun
Reijo Matti Kalevi Köykkä
Nadežda Ivtšik
Laine Vainumäe
Liidia Savastejeva
Valentina Kotova
Ljudmilla Rutkovskaja
Ants Juhala
Urve Kruus
Elena Vladychina

*Kui te ei soovi oma sünnipäeva avaldamist Kesklinna Sõnumites, siis palume sellest kirjalikult teatada aadressil Kesklinna Sõnumid, Nunne 18, Tallinn 15058 või e-kirjaga kesklinnasonumid@tallinnlv.ee

KODULINNA MAJA ANNAB TEADA

On asju, mille rütmi ei peata isegi kurjad viirused. Üks neist on kevade saabumine. Tänavu ei saanud Kodulinna maja käia 20. märtsil kevade kannul ja koos sõpradega mööda linna, aga kevad tuli sellest hoolimata. Musumäele jäi toimunud tunnistama kauniõieline priimula tuttava suure puu kaisus – selle puu all on ju Toivo ja Toomas Luhats puhunud aastakümneid karjasepasunatel esimese tervituse kevadele. Linnarahvast pidas tervitusega meeles ka linna napea Mihhail Kõlvart. Selle aasta esimene kevadpäike sai looja minna ainult kell 18.35 samal õhtul ja nii ta tuletantsu ja trummipõrina saatel ka tegi. Kellel huvi, saab toimunu Kodulinna maja FB-st üle vaadata.

Igal aastal väga oodatud ja hinnatud kevade otsimise käigud Urmas Laansooga botaanikaeda ja Aleksei Turovskiga loomaaeda otsustasime tänavu üle viia 1. juunile – lastekaitsepäevale. On ju just lapsed need, kelle igapäevaelu on jäänud ilma enamikust meelepärasest. Olgu siis need elitaarsed käigud neile kingituseks ja lohutuseks. Samuti Helin-Mari Arderi kontsert Ott Arderi sõnadele loodud lauludest, millega meil oli plaan tänada konkursist „Nähtavaks” osavõtjaid. Nemadki olid valdavalt lasteaeade ja koolidest.

Bogapotis toimuma pidanud „Meistrid ja muusika” ning Loewenschede tornis tegutsevas asuurkeraamika ateljees KEVADE VOOLIMISE SAVISSE kavatseme liita vanalinna päevade programmiga.

Kõik Kodulinna majas praegu veel luku taga olevad näitused jäävad üles kuni aprillikuu lõpuni. Huvilised saavad tulla tutvuma Ülle Kütseni fotode ja haikudega näitusel „Metshaldjate radadel”, osaleda haikude kirjutamise kiirkursusel ja vaadata Oomerteatri esituses Andres Ehini luulekava kohe niipea, kui saame taas võimaluse tegutseda.

Ott Arderi sünniaastapäeva puhul korraldatud konkursi „Nähtavaks” töid saab samuti hindama-vaatama tulla vähemalt aprillikuu lõpuni. Kindlasti ei jäta ka konkursi žürii andmata hinnangut nähtule.

Meistrikodade päeval oli veebruaris meie majas mari selts. Nende koostatud näitus „Idamari naine ja tema maailm” on üleval aprilli lõpuni, et siis ruumi teha järgmisele Meistrikodade külalisele – tšuvaši seltsile.

Kui elu liigub loodetult paremuse poole, avame Nunnatorni kaudu pääsu linnamüürile, Sauna- ja Kuldjala torni 16. aprillist. Jäägem terveks!

Tiina Mägi

Kodulinna maja

KESKLINNA SOTSIAALKESKUSES

Lähiajal sotsiaalkeskuses üritusi ei toimu.

Huviringide tegevuse jätkumisest ja muu info tel 646 6123.

Toitu müüme kaasa ainult eeltellinuile. Registreerida tel 646 6123 hiljemalt eelneval tööpäeval kell 10–13. Järele palume tulla ajavahemikus 11.30–13.30.

Juuksur, maniküür ja pediküür: 645 9029
Eakate päevahoid Raua 1. Info: 5345 5026

Luulekevad 2021

Ootame kõigilt luulehuvilistelt mistahes teemadel võistlusluuletusi (soovitavalt 5–6) kuni 15. maini e-aadressil intuutiiv@gmail.com.

Luuletuse võib esitada varjunime all, kuid korraldajatele palume siiski teatada oma õige nimi, aadress (ka tavapostiaadress), telefon, vanus, õpilastel kool ja klass või kursus, täiskasvanuil vanus ja elukutse.

Kõigi vähemalt II vooru jõudnutega võtame ühendust ning paremiku luuletustest avaldame trükis luulevihikuna.

Eesti Luuleklubide Liit

Kohtu linnavolikogu liikmetega digitaalselt!

Kui teil on linnaelu puudutavaid küsimusi, siis saate neid soovi korral arutada Tallinna linnavolikogu liikmetega. Teavet linnavolikogu liikmete digivastuvõtte kohta saab fraktsioonide nõunikelt.

KESKERAKONNA FRAKTSIOON

- Tallinna linnavolikogu esimees, Keskfraktsiooni esimees: Tiit Terik
- info: Marek Leemets, marek.leemets@tallinnlv.ee, tel 694 3218; info linnavolikogu esimehe vastuvõtu kohta tel 694 3211

REFORMIERAKONNA FRAKTSIOON

- esimees: Kristen Michal
- info: Sander Andla, sander.andla@tallinnlv.ee, tel 694 3231

ISAMAA ERAKONNA FRAKTSIOON

- Tallinna linnavolikogu aseesimees, Isamaa fraktsiooni esimees: Mart Luik
- info: Charlotta Rebecca Zobel, charlottarebecca.zobel@tallinnlv.ee, tel 694 3233

EESTI KONSERVATIIVSE RAHVAERAKONNA FRAKTSIOON

- esimees: Mart Kallas
- info: Kadri Vilba, kadri.vilba@tallinnlv.ee, tel 694 3208

SOTSIAALDEMOKRAATLIKU ERAKONNA FRAKTSIOON

- esimees: Anto Liivat
- info: Joosep Vimm, joosep.vimm@tallinnlv.ee, tel 694 3222

 Tallinna Linnavolikogu

TALLINNA UUDISED

18.45

argipäeviti
KANAL 12

REKLAAM

Kaardid ennustavad 24/7
Tel 900 1727
Vaata, kes on liinil: ennustus.ee

Ehitusoutlet Harjumaal Kose alevikus pakub **immutatud poste, puitu** (terrassilaud, Siberi lehis, hõövelmaterjal), **soojustust** (villa ja Kingspan PIR-i), **aiakaupu** (varjualuseid, lehtlaid, kuure, aiameöblit jpm). Pakume ka transporti.
Lisainfo: www.ehitusoutlet.ee ja tel 5656 0096.

Taviberg
EHITUS

- ☛ Eramu ehitus ja remont
- ☛ Siseviimistlustööd
- ☛ Fassaaditööd
- ☛ Katuste ehitus
- ☛ San tehnilised tööd
- ☛ Elektritööd
- ☛ Aedade ja piirete ehitustööd
- ☛ Tänavakivide paigaldus

Info ja kontakt
Tel + 372 604 0000
Mob + 372 5553 0422
WWW.TAVIBERGEHITUS.EE

**SINU ISIKLIKUD
MAAKLERID KESKLINNAS**

Anneli Lindemann
5333 1845
anneli.lindemann@uusmaa.ee

Kairi Vanem
517 5225
kairi.vanem@uusmaa.ee

UUSMAA | Maakri

ABC Laenu

ABC Laenu OÜ / Lombard

- Laenu tagatise vastu
- Kulla ja hõbeda kokkuost
- KOMISJONIMÜÜK

www.abclaenu.ee
Tel 631 0190

MITTEH OÜ

RENOVERIME ja ehitame
teie elu- ja sanitaarruume
Tel 5358 6385,
mittehehitus@gmail.com

Ostame talukoha koos suure maaga. Hooned võivad vajada kapitaalremonti. Vaatame üle kõik pakkumised, tõenäoliselt teeme **parima hinna**.
Tel 5666 9006

**OSTAME ABSOLUUTSELT
IGAS SEISUS AUTOSID.**

Kustutame **ARKist**
litsentsi alusel.

Tallinn ja lähimbrus.
Tel 5823 8310

**SIIN VÕIB OLLA
SINU REKLAAM!**

kesklinnasonumid@tallinnlive.ee

LASTE MAALILAAGER VANALINNAS

Suvel korraldab Hopneri Maja 3-päevaseid maalilaagreid õues, mida lapsed mullu väga nautisid. Igal laagripäeval, mis kestab kl 12.30–17.30, proovitakse akvarellitehnikaid ja eri lähenemisviise nähtava kujutamiseks. Ülesanded hõlmavad perspektiivi, valguse ja varju suhteid, värvimängu, fantaasia kasutamist jm. Külastatakse näitusi, et tutvuda eri kunstnike stiiliga. Juhendab vabakutseline kunstnik Belliisi Seenemaa (Pallase kunstikooli taustaga, juhendanud korduvalt suviseid kunstilaagreid Tallinnas, Tartus ja Võrus).

Laagrid toimuvad juunis ja juulis:

7.-9.06 vanusele 7-9 aastat
14.-16.06 vanusele 10-12 aastat
5.-7.07 vanusele 7-9 aastat

NB! Igasse laagrisse on oodatud vaid 10 last. Laagripäeva sisse kuulub ka soe lõunasöök. Kogunemine ja lõpetamine iga päeva Hopneri majas, Raekoja plats 18.

Hind 60 eurot sisaldab töövahendeid ja lõunasööki. Laagri pääsmed on müügil: Fienta.com, otsingunimi MAALILAAGER VANALINNAS

Politsei- ja Piirivalveamet

**ASTU
ABIPOLITSEINIKE
RIDADESSE**

Kõik algab esimesest sammust.
Vaata täpsemalt
abipolitseinik.ee

**TALLINNA
PANORAAM**

17.30

pühapäeval
KANAL 11

Tallinn is preparing for the new cycling season

This season in Tallinn City Centre, we will be paying special attention to the smooth flow and safety of electric scooter traffic.

“The safety of the scooter users, as well as other road users – especially pedestrians – is very important to us,” explains City Centre Governor Monika Haukanõmm. “More and more people are using electric scooters, especially in the City Centre, where different groups of road users have to fit into a very limited space. To do this, each road user must choose a safe driving style, taking the conditions of other road users and the road surface into account. The skills of the scooter users, awareness of traffic safety and

proper parking need constant improvement.”

During a meeting with the police, the Tallinn Municipal Police Department and officials from the Transport Department, the representative body of the City Centre Government discussed the conditions for using electric scooters, such as speed limit, the presence of reflectors, clocks and lights, the obligation of wearing a helmet and driving alone, as well as monitoring compliance and parking.

In the past two years the City Centre Government has entered into agreements with various enterprises to enable the installation of electric scooters on land belonging to the

city. The organisation of the scooter rental service throughout Tallinn this year needs to be discussed with all parties, including service providers, to ensure the best service – one that is safe, comfortable and re-

spectful to other road users. The district government is also making the necessary preparations for the upcoming bicycle season by planning new bicycle parking lots and installing them in the near future.

March is green

In the February issue we talked about the establishment of the City Centre New Arrivals Council and its search for a mission and an identity. The remarkable thing about the council initiative is that the councilors are people with different cultural backgrounds, interests and ways in which they feel comfortable expressing themselves. In March, we became quite close with Ekaterina from Russia and Katerina from Greece while working on the webinar ‘Waste Sorting and Recycling in Tallinn’. Learning about one another and exchanging knowledge and ideas was a truly fulfilling experience for me.

For example, Ekaterina has a background in literature and urban planning and is super passionate about

modern, well-planned and environmentally friendly city infrastructure. I remember talking about cycling opportunities in Tallinn during our council meet-up in Hopner House. The weather on this day was quite snowy – a classical Estonian winter fairy tale. I said that the realities of the Estonian climate discourage cycling to work or the shops comfortably for most of the year. Ekaterina replied, “I would totally cycle to work if there were more light traffic routes adjusted for year-round cycling.” This actually made me think that I might try cycling in these conditions as well! We then argued about the Reid Road project and its pros and cons. During this discussion, I was pleasantly surprised at how

much Ekaterina cares about Tallinn and how much she knows about the city after living here for just three years.

Katerina struck me with her professionalism and her incredibly responsible attitude towards everything she does. While working on the webinar (negotiating with speakers, writing advertising texts, creating visuals for social media), Katerina was particularly attentive to detail and was strict and precise about aspects of teamwork which I would not have thought about before and which I am now paying attention to thanks to her.

So, going back to the webinar – it went really well. We had some amazing speakers: Krista Kupits from the Ministry of the Environ-

ment, Kristiina Martin from the Stockholm Environment Institute Tallinn Centre and Katerina representing her company Binfree (an innovative solution that utilises reward mechanisms for environmental actions, offers recycling pick-up services in Estonia and gives practical information for moving towards a greener lifestyle). One and a half hours flew by and left us craving for more inspiring and useful information. If you have any questions regarding recycling or are simply curious about what happens to our waste in Tallinn, we recommend visiting the official YouTube channel of the City Centre Government (Kesklinna valitsus) where you can watch the recording of the webinar ‘Waste Sorting and Recycling in Tallinn’.

A greener city is still a city

Tallinn strives to become a green capital that’s good to live and spend time in. Thinking of the greenery that will be reappearing soon, our common goal should be to not sacrifice any more green areas to concrete. That means not seeing grassy spaces as blocks waiting to be built up, but as vital parts of the urban space instead. Unlike the native forests of our nature reserves, the greenery in cities requires maintenance and planning.

It’s understandable that forests need protection and commendable that people protest against senseless clear-cutting. However, the balance in the urban space between artificial environment and nature does not evolve on its own course. Well thought-out maintenance work is what ensures the necessary biodiversity here in the limited areas available and does not allow more powerful species to take over. And in a city, the importance of one tree can extend far beyond its immediate surroundings.

There are many examples in the City Centre where nature has been able to grow freely but the result hasn’t been a diverse recreation area, rather an overgrown corner without any access for sun to shine through or people to pass by. Such places can also obscure city views from people passing from a distance. One example is the back of the Skoone bastion. That is why several of our short-term plans include essential maintenance work in the green areas around the Old Town.

The redoubt of the Goths reconstructed last year by Snelli pond is a great example of how such remodelling enriches urban space. At a time where people are not encouraged to travel, enjoying beautiful views in your home town is also a lovely change of scenery. It will also be a nice surprise for guests in the future when travelling resumes.

Man is also part of nature. While living in civilization, he occasionally goes to the hairdresser’s and makes himself presentable when going out to enjoy the company of others. In the same way, the nature in our city needs a caring hand too. If there is something positive to find in these difficult times, it’s people spending more time in their home area, discovering parks and health trails. This is another important reason for why the volume of green spaces in the city shouldn’t decrease, even in the City Centre. Being able to access and enjoy those green spaces is equally important.

The month of April is dedicated to the heart. Let’s take care of our health, including our hearts – green spaces in the City Centre offer a great way of doing it. By allowing yourself regular physical activity, you strengthen your health, and from time to time you may be surprised by the new landscaped areas and unprecedented views of our architectural heritage.

Monika Haukanõmm
City Centre Governor

How to furnish your new life in Tallinn for under €200?

I moved into my flat in Tallinn in November 2019. This was my very first housing rental experience in my whole life. Little did I know that properties for rent in Estonia usually come with all of the essentials so that the tenants can literally make themselves at home from day one. In Japan, nothing comes with a flat, so I was simply grateful that mine came with a king-sized bed, a washing machine, a dishwasher, a dining table, a sofa and two coffee tables in the living room. I had to urgently get everything else, but I did not wish to spend much, not being sure about whether I would live in Estonia after one year of sabbatical. Thankfully, Estonian society upholds the eco-friendly value of recycling quite extensively, so I was able to fully furnish my flat under XXX!

Uskasutuskeskus (new usage centre = recycle shop)

This is the first place you should look when you want to start your new life without much expenditure. The last three business days of the month are the best time to go to Uskasutuskeskus. Clothes are only €1 per piece and everything else is 50% off.

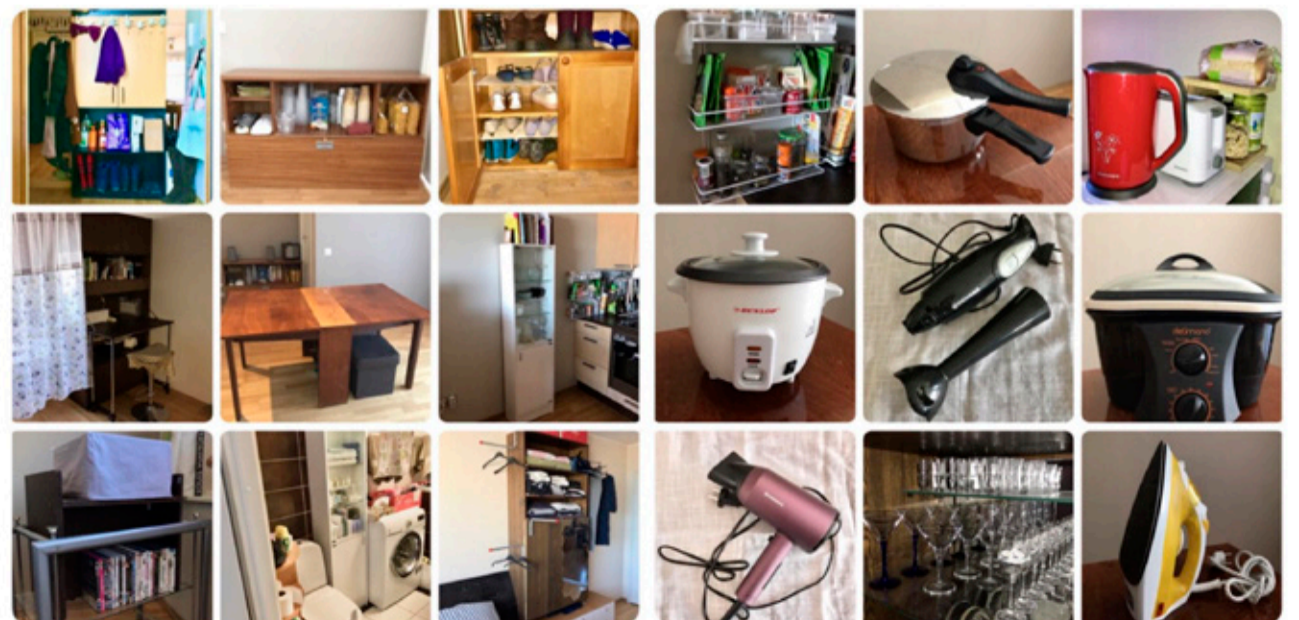
On the very last business day before 4 p.m., they have this amazing offer: pay only €8 and bag any clothes, shoes and bags in a 150-litre plastic bag!

Online platforms: osta.ee / okidoki.ee / olio.ee

Locals offer giveaways or sell things on these platforms. Unfortunately, okidoki only works in Estonian and Russian languages, but the other two operate in English (although you need to manage communication with the owners, possibly in Estonian).

Maxima

Unlike normal Japanese people, I like second-hand goods because I feel as though I am inheriting the love from the previous owner and cherishing their used goods in my possession. But I still prefer buying certain items new and freshly out of the box, such as kitchen and beauty appliances, underwear and shoes. From my private field research and quality assurance tests, I can confidently recommend Maxima as a place where good quality products are sold at noticeably cheaper prices. Just like they say in their brand motto, Maxima is truly “See, mis vaja.” (Gram-

matically speaking, it would have been much clearer for Estonian learners like me if it were “See on, mida vajame. / It is what we need.”, but their motto is still linguistically correct and carries the meaning of “It is (our) need. / It is what is needed.”

See my blog for the full list of items I got, from where and at what price, how I transported them to my flat and how I made the most of them!

Lady Wait-Rose
from Japan

SCAN ME